

terres del regne de Lleida, a això s'ajusta la menció d'Estopanyà, Lleida, Fraga, (la «reguera» potsèr i la «Noguerola» o Clamor de per allí?): en rigor la redacció ambigua permetria entendre-hi terres de més a l'Est o Nordest allargant-ho fins a Pavia i de l'altra banda fins a Estopanyà: recordem que Urgell havia intentat avançar fins a Mollerussa. Però ho trobo menys versemblant que per a Estopanyà que també és d'una latitud més nòrdica: la zona de l'alta Segarra ja devia estar ben segura per a Bna. en temps de R. Bg. III. Més aviat sembla, doncs, que sigui algun homònim de què no tenim notícia, situat cap a Albesa o cap al Sud de Balaguer.

La forma *Paviano* diferent de *Pavía*, també ens posa en roda. Seria fàcil admetre que un nom es repeteixi, dins el domini cat. occid. a dues comarques diferents. Aquí, però la terminació *-ano* s'afegiria a *Pavía*. Potsèr mera errada de còpia (¿diplografia en lloc de *Pavía* provocada per *Stupariano* que li ve davant i escrit dos cops?); o un derivat de *Pavía*: sigui adjectiu qualificatiu format sobre un mateix mot apel·latiu o un gentilici?, p. ex. un lloc que prengués nom d'un habitant de Pavia de Segarra, que s'hagués establert allí.

Ens inclina una mica cap a l'alternativa d'error de còpia el fet que aquest nom es repeteix bastant a les terres del nostre Migjorn:

1) *Pla de Pavia* te. Morvedre (xxx, 23.2, 23.13, xxx, 19 x 39); 2) Un altre id., te. de Puçol, junt amb *Font de Pavia* (xxx, 47.8, 19 x 38); 3) *Mas de Pavia*, te. Benicàssim (xxix, 134.25); 4) *Motor de Pavia*, te. Vilallonga Assafor (xxxviii, 49.22); 5) *Llom dels Pavies*, te. Alcalà de Xivert (xxviii, 187.5); 6) Barranc de la Canal d'*Ampavia* en el Port de Morella (te. Coratxà, xxvii, 142.23) (potsèr *Alp* -?).

Hi hauria una etim. que podria donar compte del nom del llogaret segarrenc de *Pavía* i de tota aquesta massa de topònims menors difòs per tot el domini català; i que encara reapareix en el poble de Cunya, mun. de 600 hab. del dept. Gers (a 4 k. d'Auch), que crec ja nom antic (fi S. xiii?). Aquesta repetició només es fa ben comprensible si es tracta d'un apel·latiu, que hagi estat d'ús comú: i, en efecte, és conegut a tot el domini català *pavía*, com a nom d'una de les variants de presseguer més arrelades a la nostra terra (i en cast. i port. *DEC* vi, 351, 56ss), car els presseguers i préssecs són una de les produccions abundoses de la Segarra i d'aquestes comarques valencianes i gascones. Cert que aquesta denominació fou un antic manlleu de l'italià, com a producció de la ciutat lombarda de *Pavía* (descartar, però, que en català vingui directament de *PAVIA*, ètimon del nom de la ciutat lombarda, perquè s'hi oposa la *v* de les mencions medievals del nostre NL). Trasllat del nom de la ciutat italiana? (el que admeten Moreu Rey, i el seu deixeble A. Turull): fóra increïble aquesta difu-

sió del nom d'una ciutat estrangera, i d'una regió d'Itàlia que no ha tingut mai lligam especial amb Catalunya, i que aquest nom ja hi faci un paper en un doc. de 1122, en ple període comtal. L'arrelament d'un nom de fruit, difòs per via comercial és molt més probable.

La Pea (Vilamarxant i Xert), V. *Paiasso*

PEÀ

Veïnat del Solsonès, situat dins el vast terme municipal de Navès, al Nord de Cardona, Est de Solsona i no lluny del límit amb el Berguedà.

En el camí de Solsona a Busa, explica C.A.Torras que al cap de 3 h., i 2 h. abans de Busa, després de Parcerissa, «el camí faldeja enlairat la vall de *Peà*, recoberta de bosc i pasturatges; les aigües van al Cardener; i en la serra, a 0h30, s'hi obria l'esgl. de --- St. Jaume de *Peà*, sufragània de la parr. de *Torrents* i escampades en son extens terme muntanyós dotze pagesies, amb 66 hab. » (*Pir. Cat.* viii, 271).

El torrent de *Peà* és afl. esq. del Cardener, aigües amunt de Solsona; segons la *G.G.C.*: *Pià*, caseriu (p. 28), *Peà*, ajuda de *Torrents* amb esg. dedicada a St. Jaume (p. 206). Oït *pià* a Olius (xLvi, 85.47): en tinc nota també de Pinell de Solsonès (xxxix, 97) però imprecisa no sé exactament en quina forma.

MENCIONS ANT. *Bernardus de Pea* en un doc. de 1206, signa una transacció relativa a Ponts, Taús i Riubragós (doc. Ileg. Arx. Sols.), sens dubte original i d'aquests llocs. En tinc altres dues cites parònimes, però que no és segur que s'identifiquin amb aquest lloc. La semblança, de la data, a. 1202 induiria a indentificar-hi un *mansum de Pizà*, però el context del doc., no prova que es tracti d'aquest lloc. «Bernardos de Ferigola dono --- mon. S. Cucuphatis --- mansum de *Piza* --- et pertinentiis --- de Cummis. Test. Bdi. de Riubi --- R. Barizalo --- Bdi. Valdaurex» (*Cart. St. Cugat* iii, p. 361) on els pocs noms identificables assenyalen ben vagament cap al centre del Principat. En els documents successius es veuen els noms de terres de Cardona, Catllús, Alcarràs, Sta. Oliva... De tota manera la grafia *Pizà* no ens indueix a descartar-ho, car potsèr no és el cognom *Pizà* que és propi de Mall. (i deu ser-hi importat pels pisans col·laboradors de la conquesta de l'illa).

1026. Atribució versemblant pel context però incert per la forma fonètica: un «Rivo *Picino*», figurant com afr. Est d'Isanta, que correspon bé a la situació de *Peà*, i per tant es podria tractar de la situació del Torrent de *Peà*, com l'ha fixada C.A.Torras. Per atribuir-l'hi caldria només admetre que hi ha lliçó incompleta per *Pici*<a>no, ço que no és postular gai-